

Kako dolgo še? Zapleten notranjepolitični položaj v Italiji

Leto dni bo kmalu poteklo, odkar so predstavniki slovenske narodnosti skupnosti v Italiji poslali predsedniku vlade Colombu spomenico, v kateri so ga seznanili s položajem naše manjšine in ga hkrati naprosili za sprejem. Pred meseci jim je bilo sporočeno, da bo do tega sprejema prišlo septembra, tedaj pa jim je bilo javljeno, da je sprejem odložen za kratek čas.

Čeprav radi verjamemo, da je ministrski predsednik preobložen z delom, nas vendarle hudo moti tolikšno odlašanje z razgovorom, ki bi po našem moral pomeniti prvi korak k temeljitemu razreševanju odprtih problemov slovenske jezikovne skupnosti v Italiji.

Slovenci namreč dan za dnem in vedno bolj spoznavamo, kako pomanjkanje jasnih in nedvoumih zakonskih zaščitnih norm škoduje naši narodni in svobodni narodni rasti. S takim stanjem, ki bije v oči najosnovnejšim načelom demokracije in svobode, se mi nikakor ne moremo strinjati in ne bi radi, da bi komu od nas bilo konec potrpežljivosti. Zato pričakujemo, da bo predsednik Colombo čimprej sprejel delegacijo slovenskih predstavnikov, kar naj predstavlja uvod k prizadevanjem za korenito rešitev naših problemov.

Interpelacija dr. Štoke

Deželni svetovalec Slov. skupnosti dr. Drago Štoka je naslovil na predsednika deželne vlade dr. Berzantija naslednjo interpelacijo:

»Kvalificirani predstavniki slovenske narodne manjšine iz naše dežele so že 3. decembra lani poslali predsedniku vlade poslancu Colombu skupen dokument, v katerem so prikazali položaj slovenske manjšine. Ta namreč še vedno čaka na izdajo globalnega zakona, ki bi zaščitil njene osnovne narodne pravice, kot predvidevajo mednarodni sporazumi, ki so jih podpisali predstavniki italijanske republike. Dokument je dalje vseboval konkretne predloge za rešitev odprtih vprašanj; podpisniki so končno zaprosili predsednika vlade, naj čimprej sprejme njihovo odposlanstvo, da mu bo lahko ustno in podrobno obrazložilo vsebino dokumenta.

Po več kot 11 mesecih pa podpisniki še vedno čakajo na odgovor poslanca Colomba. Predsednik Berzanti, ki je 4. junija letos sprejel delegacijo podpisnikov je kasneje sporočil, da bo ministrski predsednik Colombo sprejel slovensko delegacijo v mesecu septembru; nato pa je prišlo sporočilo vladnega komisarja, iz katerega je izhajalo, da je bil sprejem odložen za zelo kratek čas.

Zato podpisani deželni svetovalec Slovenske skupnosti vpraša predsednika deželnega odbora, ali mu je znano, kdaj namerava predsednik Colombo sprejeti odposlanstvo slovenske narodne manjšine, oziroma kaj namerava ukreniti.

Demokristjanski senatorji in poslanci so že tretjič zaporedoma preprečili, da bi bil za novega člana ustavnega sodišča izvoljen znani socialistični teoretik Lelio Basso, ki je kandidat socialistične stranke, a ga podpirajo vse tako imenovane laične stranke, od liberalcev do komunistov. Demokristjani so pri vsakem glasovanju oddali bele glasovnice, tako da kandidat ni prejel predpisane kvalificirane večine in ustavno sodišče je še vedno ostalo okrnjeno v svoji sestavi.

Kdo bo novi predsednik?

Mnogi se pri tem sprašujejo, zakaj in čemu se demokristjani tako vztrajno in trmasto upirajo izvolitvi Lelia Bassa, ko je jasno, da s svojim ravnanjem le krepijo »laično fronto« in ostajajo v tesnem objemu s skrajno desnico, to je s fašisti in monarhisti. Ker ne moremo verjeti, da bi se stranka relativne večine ne zavedala kočljivosti in nevarnosti položaja, moramo sklepati, da ima s svojim navidez neutemeljenim ravnanjem nekaj drugega za bregom.

Znano je, da sta danes v središču pozornosti italijanskega parlamenta in vseh političnih strank bližnja izvolitev novega predsednika republike in napovedani referendum za odpravo zakona o razporoki.

Zaradi mehanizma, ki ga ustava predvideva za izvolitev predsednika republike (dve-tretjinska večina pri prvih glasovanjih), je jasno, da ne more nobena stranka prodreti s svojim kandidatom in da je zato nujen sporazum med več strankami. Naravno bi bilo, da bi do takšnega sporazuma prišlo na ravni vladne koalicije, to je med levo sredino, a kot vse kaže, nekaj takega, vsaj trenutno, ni mogoče pričakovati. Sporazum, ki bi zaobjel širok lok političnih sil, so v zapreko mnogi dejavniki, med katerimi zavzema važno vlogo tudi notranji položaj v sami kršč. demokraciji. Njeno vodstvo sicer še ni uradno zavzelo stališča o tem vprašanju, vendar je že dolgo znano, da kot kandidata prihajata v poštev predsednik senata Fanfani in zunanji minister Moro ter da sta prav njuni kandidaturi trenutno eden glavnih vzrokov strankinih notranjih trenj in sporov ter široko razpredenega strujarstva.

Potreben je širok sporazum

Zaradi tega se lahko tudi pri bližnjih volitvah ponovi, kar se je zgodilo že z bivšim predsednikom Gronchijem in s sedanjim predsednikom Saragatom, ki sta bila izvoljena, ne da bi bila uradna kandidata Kršč. demokracije, in so ju krščansko demokratski poslanci in senatorji podprli šele potem, ko so uvideli, da njihov uradni kandidat nikakor ne bo izvoljen.

S tem v zvezi je zanimivo, da so socialproletarci dali pobudo, naj vse leve sile (socialisti, komunisti in seveda socialproletarci) začno posvetovanja, katerih cilj bi bil določitev enotnega stališča in enotnega nastopa pri volitvah predsednika republike. Še bolj zanimivo pa je, da so pobudo med prvimi sprejeli socialisti, čeprav je prišla od stranke, ki je v odločni opoziciji.

Italijanski tisk že dalj časa piše, da se v zvezi z volitvami novega predsednika republike vodijo, sicer na neformalni ravni, razgovori med krščanskimi demokrati in komunisti. Tudi slednji sicer še niso zavzeli uradnega stališča, vendar so izjavili, da zanje ni važno, ali je kandidat katoličan ali laik, to je veren ali neveren, temveč da je zanje odločilna predvsem kandidatova iskrena in dejanska privrženost idealom in načelom, na katerih temelji ustava republike. S tem je bila ponovno potrjena pripravljenost komunistov, da podprejo tudi krščansko-demokratskega kandidata, kot se je zgodilo ob Gronchijevi izvolitvi; komunisti pa so hkrati zavrnili tezo, po kateri bi novi predsednik moral iziti iz laičnih vrst, da se v vrhovih državne vodstva doseže nekakšno ravnovesje glede na vodilno vlogo, ki jo imajo katoličani na ravni izvršne oblasti.

Referendum da ali ne

Vprašanje je seveda še popolnoma odprto in danes ni mogoče niti približno predvideti, kako se bo rešilo, to tembolj, ker ga mnogi povezujejo z referendumom o razporoki, ki bi po rednem postopku moral biti razpisan prihodnje leto. Tudi ta problem vzbuja v odgovornih političnih krogih določeno zaskrbljenost, kajti napovedano ljudsko glasovanje se lahko spremeni v nekakšno anahronistično versko vojno, hkrati pa more dati povod za odprtje razprave o kočljivih vprašanjih, ki zadevajo temeljne demokratske državne institucije. Zaradi tega se tako na demokristjanski kot komunistični strani mnogi trudijo, da bi našli neki izhod iz zagate, kar bi lahko predstavljala skupna obveza, da se v obstoječi zakon o razporoki vnesejo določene spremembe, s katerimi bi se strinjala velika večina parlamentarcev (z demokristjani vred).

Že iz tega, kar smo napisali, dovolj zgovorno izhaja, da pretresa italijansko družbo in njen vodilni razred huda kriza. Če k temu prištejemo še gospodarski položaj, ki nikakor ni rožnat glede na bojkot, ki ga izvaja privatni kapital na področju investicij, in glede na počasnost in zastarelost državnega birokratskega aparata, moramo zaključiti, da čakajo Italijo hudi časi. Zaželeto je, da bi se tega v polni meri zavedali odgovorni politiki.

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 14. novembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 10.45 Za dobro voljo. 11.15 H. Reggiani: »Turi in njegovi godci«. Mladinska zgodba. 11.35 Ringaraja za naše malčke. 11.50 Vesele harmonike. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 13.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.45 Miniaturni koncert. 16.30 Šport in glasba. 17.30 P. T. Afer: »Kaznovalec samega sebe«. Komedijska. RO, režira Peterlin. 19.00 Parada orkestrrov. 19.30 Bednarik: »Pratika«. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Lahka glasba iz naših studiov. 1.00 Iz slovenske folklorne: »Ljudske pesmi«. 21.20 Semenij plošč. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Zabavna glasba.

♦ PONEDELJEK, 15. novembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za srednje šole). 12.10 Pomenek s poslušavkami. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time — Mladina v zrcalu časa — Ne vse, toda o vsem. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za šole (za srednje šole). 18.50 Slavnj dirigenti: Wilhelm Furtwängler. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.40 Zbor Monte Cauriol. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Pesmi brez zatona. 21.00 Kulturni odmevi. 21.00 Orkester proti orkestru. 21.45 Slovenski solisti. Sopr. Zlata Ognjanovič, pri klavirju Lipovšek. Schubertovi in Novakovi samospevi. 22.05 Zabavna glasba.

♦ TOREK, 16. novembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Saksofonist Randolph. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas — Novice iz sveta lahke glasbe. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. 18.50 Veliki mojstri jazza. 19.10 Pesniški svet Srečka Kosovele, pripr. M. Kravos. 19.20 Otroci pojo. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Ameriške balade. 20.00 Šport. 20.35 Mussorgskij: »Boris Godunov«, opera.

♦ SREDA, 17. novembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol). 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Jožko Jakonič«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst - Slovenščina za Slovence - Kako in zakaj. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol). 18.50 Pianist Lorenzo Baldini. 19.10 Higiene in zdravje. 19.40 Zbor »Srečko Kumar« iz Velikega Repna, vodi Guštin. 20.00 Šport. 20.35 Sim. koncert. Sodelujeta violinist Bennici in pianist Gherbitz. Vrabec: Sinfonia breve. Igra orkester gledališča Verdi v Trstu. V odmoru (21.15) Za vašo knjižno polico. 21.45 Romantične melodije.

♦ ČETRTEK, 18. novembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Po društvi in krožkih: Prosvetno društvo »Mirko Filej« iz Gorice. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time - Slovarček sodobne znanosti - Ne vse, toda o vsem. 18.15 Umetnost. 18.30 Umetniki in občinstvo. 19.10 Pisani balončki. 19.30 Vam ugaia jazz? 19.40 Zbor »Zoltan Kodály«. 20.00 Šport. 20.35 A. Leto: »Obljudena samota«. Igra v 2. dej. Režira Peterlin. 22.20 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 19. novembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol). 12.10 G. Bartolozzi: Otroci v prvih letih svojega razvoja. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Govorimo o glasbi. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol). 18.50 Sodobni slovenski skladatelji. Sivo: Concentricities for Symphony Orchestra and Recorder. Orkester RTV Ljubljana vodi Hubad. 19.10 Slovenski narečni dokumenti: »Pridige Antona Cosmacinija«. 19.20 Novosti v naši diskoteki. 19.45 Moški vokalni kvartet, vodi Vrabec. 20.00 Šport. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe.

♦ SOBOTA, 20. novembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Veseli motivi. 12.10 Prilaganje v živalskem svetu: »Življenje v jamah in votlinah«. 13.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.55 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 16.10 Album operet. 16.50 Jazz. 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time - Vaše čtivo - Moj prosti čas. 18.15 Umetnost. 18.30 Koncertisti naše dežele. Pianist Enrico de Angelis Valentini izvaja svoje skladbe. 19.10 Družinski obzorik. 19.40 Otroški zbor iz Brezice pri Ljubljani, vodi Klepac. 20.00 Šport. 20.50 Pred čebelnjakom: »Bridka soparica«. Radijska zgodba, napisal M. Mahnič. RO.

Pogumne Irke s pokrovkami nad okupatorja

V Irski republiki je bila zadnje dni preprečena vladna kriza v zvezi z dogajanjem stično krilo vladne stranke je namreč očitala Severnem Irskem (Ulster). Nacionalno ministrskemu predsedniku Lynchu, da se kaže »premehega« do Londona in do protestantov v Belfastu, ter je grozilo, da bo glasovalo v parlamentu proti Lynchu, ki je zahteval zaupnico. Vendar si je premislilo in sklenilo, da bo glasovalo za zaupnico. Lynch je res v nerodnem položaju. Mnogi na Irskem zahtevajo odločno in trdo politiko nasproti Angliji in režimu v Ulstru, Angleži pa pričakujejo od njega, naj bi pomirjevalno vplival na Irce na Severnem Irskem in na stopil proti IRI na lastnem ozemlju. Mož se je doslej še kar spretno diplomatsko zvižal med to Scilo in Karibdo, s srcem pa je seveda tudi on na strani svojih zatiranih rojakov na Severnem Irskem in se trudi, da bi jim pomagal po diplomatski poti in drugače, kolikor le mogoče.

Boj na Severnem Irskem je močno razvnel narodna čustva v Irski republiki. Ljudje pomagajo podtalni gverilski organizaciji IRA z denarjem in z vsem drugim, kar potrebuje, predvsem pa politično. Mnogi se javljajo za gverilce, toda vlada seveda uradno »o tem ne sme nič vedeti«, čeprav si Angleži v svoji kratkovidnosti in ošabnosti domišljajo, da bo na ljubo dobrim odnosom z njim nastopila proti koristim lastnega naroda.

Medtem se angleško vojaštvo na Severnem Irskem obnaša kot prava okupatorska vojska v tuji deželi. To potrjuje tudi poro-

čilo organizacije »Amnesty International«, ki se zanima za politične jetnike po vsem svetu in tudi v taboriščih, v katere trpa angleško vojaštvo ljudi, ki jih sumi, da pripadajo organizaciji IRA ali da simpatizirajo z njo in ji pomagajo skrivajoč njene pripadnike. (Ista organizacija je svoj čas objavila poročilo o grdem ravnanju s političnimi jetniki v »polkovniški« Grčiji). Dokument razkrija, kako angleški policisti in vojaki mučijo ljudi pri zaslišanjih z električnim tokom in na razne druge načine. Nad irskim prebivalstvom se znašajo z »blokadami«, ki jih poznamo Slovenci iz časa okupacije, s hišnimi preiskavami in podobnim. Irce so obrambno skrivajočih se gverilcev v mestih dobro organizirali. Kadar se bližajo Angleži, da bi napravili blokade ali hišne preiskave, začno ženske tolči s pločevinastimi pokrovkami in tako opozorijo gverilce in ilegalce na nevarnost. Nekatere grede tudi na ceste in tam prireajo bučen »koncert«. Druge delajo to pri oknih. Besnim Angležem včasih popusti-jo živci in streljajo na pogumne Irke. Potem trdijo, da so padle »po pomoti« ali v kižnem ognju med gverilci in vojaki. Zato ni čudno, da je med žrtvami spopadov na Severnem Irskem toliko žensk.

Ob tem se spomnimo, kako so ponekod na Slovenskem ženske med vojno s sušenjem perila na vrvi opozarjale partizane, da se bližajo sovražniki, in marsikatera je morala v ječo, v koncentracijsko taborišče ali celo v smrt, ko so sovražniki pogruntali, kaj pomeni vihraječo belo perilo pred kmečkimi hišami.

Za slovenski televizijski program

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Štoka je poslal predsedniku deželne vlade dr. Berzantiju interpelacijo, v kateri ga sprašuje, kaj namerava deželna vlada ukreniti, da bi italijanska radiotelevizijska uvedla posebne programe tudi za deželo Furlanijo - Julijsko krajino, kot bi bilo v skladu z izjavami predsednika radiotelevizijske ustanove, poslanca Delle Fave.

Zaradi značilnosti dežele Furlanije - Julijske krajine in zlasti glede na dejstvo, da tu živi slovenska narodna manjšina, bi si deželna vlada morala prizadevati, da bi uvedli v deželi tudi slovenski televizijski program, kot ga že imajo pripadniki nemške manjšine na Južnem Tirolskem in kot velja za radio Trst A, ki ima slovenske kulturne oddaje in slovenska poročila.

Dr. Štoka je zato naprosil deželni odbor, naj posreduje pri radiotelevizijski ustanovi, da uvede slovenski televizijski program še v prvi poskusni dobi, in sicer na svoji postaji v Trstu.

♦ ♦ ♦

SPOMINSKA PLOŠČA DR. KARALLU

Na rojstni hiši znanega in zaslužnega voditelja gradiščanskih Hrvatov dr. Karalla so pred kratkim odkrili spominsko ploščo. Kot znano, je bil dr. Karall tudi prvi deželni glavar na Gradiščanskem po drugi svetovni vojni.

Pokojnik je bil velik prijatelj dr. Engelberta Besednjaka in do smrti naročnik naše-ga lista, po katerem je od blizu spremljal življenje Slovencev v Italiji.

IZJAVA SLOVENSKE SKUPNOSTI O LJUDSKEM ŠTETJU

Izvršni odbor Slovenske skupnosti izjavlja ob zaključku ljudskega štetja, da je bila — po vsem, kar se je dogajalo — na mestu skupna izjava vseh slovenskih predstavnikov s Tržaškega, Goriškega in Beneške Slovenije. V tej Izjavi so slovenski vidnejši predstavniki pribili, da ne bodo mogli iz utemeljenih razlogov priznavati rezultate letošnjega ljudskega štetja.

V zvezi z raznimi nepravilnostmi, ki so se dogajale med ljudskim štetjem, ugotavlja izvršni odbor Slovenske skupnosti, potem ko je pozival svoje somišljenike, naj napišejo na popisno polo, da so slovenskega jezika naslednje:

1. Slovenska pola je uradna pola, ker ima na načelni strani grb italijanske republike, zato so obsodbe vredne in protizakonite vse nasprotni trditve.

2. Ogromno število Slovencev je na Tržaškem zahtevalo in izpopolnilo slovensko polo, kljub velikemu pritisku, ki se je izvajal z druge strani v nasprotni smeri; zadržanje tržaških Slovencev ob priložnosti ljudskega štetja pa je nadvse razveseljevalo vedno večje narodnostne zavzetosti in osveščenosti slovenskega prebivalstva.

3. SS protestira, ker niso bile tako na Tržaškem kot na Goriškem in v Beneški Sloveniji razdeljene dvojezične pole, ker bi se le tako ognili vsem pomanjkljivostim in diskriminacijam, ki so se dogajale s strani pristojnih oblasti.

♦ ♦ ♦

Založništvo tržaškega tiska bo izdalo faksimile »Pesmi za kmete in male ljudi«, ki jih je napisal Valentin Stanič, izšle pa so leta 1822 v Gorici.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Crispi 54 - tel. 77-21-51

Zaključki sinode - ostajajo odprta vprašanja

V soboto dopoldne se je zaključila v Rimu tretja pokoncilna škofvska sinoda. Njeno trajanje se je zavleklo za teden dni, ker se je oglasilo k besedi, zlasti v prvem delu — o duhovništvu — izredno veliko število sinodalnih očetov (in ne sinodskih, kot smo brali v našem tisku, ker sinodski očetje sestavljajo le ruski sinod). Kljub temu pa je ostalo odprtih še veliko zelo važnih vprašanj, ker jih tajništvo sinode ni hotelo ali ni moglo poglobiti. Zato je papež v svojem zaključnem govoru upravičeno poudaril, da bo treba pripraviti drugačen delovni red bodočih sinod.

Zdaj, ko se je delo nad 200 sinodalnih očetov končalo, lahko ugotovimo, da je ta rimska sinoda marsikoga razočarala. Razočarala je vse tiste škofvske svete, ki so s svojimi škofi predhodno izoblikovali svoje nove in odprte poglede in svoje dinamične odnose do vrste današnjih življenjskih in verskih problemov. Med temi gre omeniti zlasti cerkvene skupnosti latinske Amerike in nekaterih severnih evropskih držav. Razočarala je tudi vse nastale ali nastajajoče verske skupnosti ali občestva, ki opravičujejo svoj zavesten obstoj z neposrednim soočenjem današnje življenjske problematike. Razočarala je tudi tiste cerkvene predstavnike, zlasti nekatere duhovnike in teologe, ki pri svojem, v življenje uprtem delu najdejo vse premalo razumevanja in podpore v Vatikanu. In končno je sinoda razočarala ves tisti del božjega ljudstva, ki je v zadnjem koncilu začutilo novo oz. prenovljeno silo, s katero bodo v zmaterializirani družbi lahko zaživele osnovne vrednote krščanstva.

Prav zato je marsikoga neprijetno prizadelo dejstvo, da je steklo toliko diskusije o celibatu duhovnikov, ko je vendar to le ena postranski zahtev v liku duhovnika danes. Morda pa je bila to samo poteza tistih struj med cerkvenimi prelati, ki nočejo, da bi se sploh postavljalo vprašanje in seveda niti razpravljalo o bistveni preosnovi dosedanjega duhovniškega poslanstva. Prav te struje so ob podpori Svetega sedeža pri tej sinodi pokazale izredno diplomatsko spretnost pri postavljanju ali preusmerjanju »nevarnih« argumentov. Ne drži sicer, kot so nekateri pisali, da bi bili vatikanski krogi manipulirali zaključne diskusije in zaključne teze. Saj jim dejansko to niti ni bilo treba; dejstvo pa je, da je vatikanska diplomacija znala spretno kanalizirati delo sinode, ki je zato izzvenelo na točno določen način. Zato v zaključnih tezah o pravičnosti v svetu ni nikakih posebnih obtožb krivic na svetu, kot recimo vojna v Vietnamu, rasizem v Ameriki, zatiranje etničnih manjšin, problem duhovnikov v Braziliji in v Španiji; pa tudi ne obsodba krivic in nasilja do duhovnikov in vernikov v komunističnih državah. Vsi taki »boleči« argumenti bi lahko ovirali mednarodno diplomatsko angažir-

ranost Vatikana. Vendar si dobršen del krščanskega sveta ni želel od sinode prav te politične preračunljivosti. Kristus je namreč postavil svoji Cerkvi točno določen življenjski prostor in zelo jasne in preproste cilje. Toda še ena ugotovitev se nam vsiljuje na tem mestu. Če se cerkvena hierarhija pri tem delu zavzema za tako posvetno odprtost in če si vatikanska ekonomska administracija dovoljuje zelo konkretne nastope med mogočnimi svetovnimi trusti, postaja neopravičljiva njena težnja, da posamezne kristjane ali posamezne verske skupnosti odteguje njihovem svetu.

Kljub vsem tem ugotovitvam pa je treba priznati, da pravkar zaključena sinoda ni bila nepotrebna. Na njej je zelo jasno prišlo do izraza dejansko stanje v današnji Cerkvi. Zdaj je jasno, da se nekaj lomi in premika ne samo med kristjani »v bazi«, ampak tudi v njenem vrhu. To je vsekakor zanimiv korak naprej v razvoju pokoncilskih odnosov. Cerkveno učiteljstvo in cerkveno predstavništvo mora namreč skrbeti, da bo Kristusova Cerkev sprejemljiva in razumljiva tudi zmaterializiranemu in odtujenemu človeku, sicer bo postala zaključena družba izbrancev. Kristus pa je svoje učence poslal v svet, da bi mu nesli dobro novico, ne da bi se mu odtuževali. Nasprotja, ki se danes kažejo med pomembnejšimi cerkvenimi očetmi, so prav v tej različni in nasprotni perspektivi. Pravkar zaključena rimska sinoda ni mogla ali ni hotela odgovoriti na to bistveno vprašanje: ali v svet med ljudi izpričevati evangelij, ali v vatikanske sobane v transcendentalno zamaknjenost. To pa je istčasno tudi vprašanje biti ali nebiti.

Sinoda je s svojimi nasprotujočimi si tezami in s svojimi zelo različnimi pogledi na današnjo družbeno problematiko jasno podčrtala te razlike, s tem pa je potlačila marsikakšno centralistično težnjo. Če jo tedaj razumemo le kot forum za izmenjavo mnenj med škofi in kardinali po svetu, je treba ugotoviti, da je sinoda v glavnem opravila svoje delo. Njeni zaključki sicer ostajajo negativni, niso pa nepotrebni ali nezanimivi. it

TITO SE JE VRNIL

Jugoslovanski predsednik Tito se je pred dnevi vrnil z uradnega obiska v Združenih državah Amerike, Kanadi in Veliki Britaniji. Razgovori, ki jih je maršal Tito imel s predstavniki omenjenih držav, so se nanašali tako na dvostranske odnose kot tudi na splošni mednarodni položaj.

NI BIL NAVDUŠEN ZA »PING PONG«

Potrjujejo, da je na Kitajskem izginil general Lin Piao, ki je veljal za Mao Tse-tungovega naslednika. Bil je najmočnejši človek za njim. Baje je koval zaroto, ki jo je preprečil Ču-En lai. Lin Piao je bil znan kot zagrižen nasprotnik Američanov in fanatičen tip. Verjetno je bil — po mnenju raznih zahodnih komentatorjev — proti diplomaciji »ping ponga« in je hotel z zaroto preprečiti zblizanje z Združenimi državami in ves preokret kitajske zunanje politike.

Nekateri menijo, da so kitajski lovci sestrelili nad Mongolijo njegovo letalo, ko je hotel pobegniti v Rusijo.

Preteklo soboto in nedeljo je Slovensko gledališče iz Trsta nastopilo v Doberdobi s krstno predstavo Štokove burke »Trije tički«. To je bilo prvo gostovanje v okviru »Ljudskega odra«, s katerim bo gledališče prikazalo manj zahtevnim podeželskim gledavcem nekaj lažjih gledaliških del.

V nedeljo je v ljubljanski Operi gostovala sopranistka Tatjana Kralj, hčerka slikarja Toneta Kralja in trenutno stalna članica Opere v Wuppertalu (Zahodna Nemčija). Še prej je eno sezono nastopala v Švici v St. Gallenu.

V soboto 20. t. m. ob 21. uri zvečer se bo začela po vsej Italiji železničarska stavka, ki bo trajala do 21. ure v nedeljo zvečer. Stavkalo bo kakšnih 200.000 železničarjev, ker še niso bile sprejete njihove zahteve po povišanju plač in glede delovnih urnikov in norm.

Kako sodijo ukrajinski škofje o vatikanski diplomaciji

Dva ukrajinska metropolita v begunstvu, Hermanjuk in Senyšyn, sta na škofovski sinodi v Rimu protestirala proti nepravilnemu zamolčevanju »molčeče Cerkve« v Ukrajini — kot poroča hrvatski »Glas koncila« v svojem obširnem in zanimivem poročilu s sinode. Sinodski osnutek o pravičnosti na svetu se omejuje na socialno-ekonomsko analizo raznih nepravilnosti, kot poročilo kakšne komisije Organizacije združenih narodov, molči pa o preganjanju vernikov v Ukrajini, posebno katoličanov grškega obreda, prav tako pa tudi baptistov in Judov, sta rekla škofa. Odkar je Stalin leta 1946 nasilno pripojil grško-katoliško Cerkev v Ukrajini moskovskemu pravoslavnu patriarhatu, baje za nagrado, ker je pravoslavna hierarhija podprla vladno vojno proti Nemcem, je bilo v Ukrajini že na tisoče žrtev. »Njihov molk bi moral pomeniti za Cerkev glasen krik,« sta dejala.

Škofa Hermanjuk in Senyšyn sta tudi zaprosila, naj da sinoda absolutno prioriteto problemu »molčeče Cerkve« v Ukrajini in da naj kristjani v drugih državah zahtevajo od svojih vlad, da se vprašanje verske svobode v vzhodnih državah postavi na dnevni red Organizacije združenih narodov. Toda komentatorji koncilskega dogajanja menijo, da ta predlog ne bo prodr. Že od papeža Pija XI. dalje je Sveti sedež rajši iskal »mo-

dus vivendi« z raznimi diktaturami, kot pa da bi jih obtoževal, tudi kadar je bilo treba za ta »modus vivendi« žrtvovati tako močne katoliške javne organizacije, kot sta bili Ljudska (katoliška) stranka v Italiji in Zentrum v Nemčiji. Kot znano, išče vatikanska diplomacija tak modus vivendi tudi s sovjetskim režimom, kar samo po sebi še nikakor ni nekaj negativnega; negativno pa postane, če je pripravljena za to žrtvovati verske in narodne koristi narodov, ki jih Moskva s silo drži v svojem imperiju, npr. Ukrajince, Litvance, Letonce, Estonce, Armenice, Moldavane in razne srednjeazijske narode.

Tudi mi Slovenci smo že mnogokrat občutili na svoji koži, kako je vatikanska diplomacija žrtvovala slovenske narodne interese dobrim odnosom z raznimi državnimi režimi, npr. na Koroškem, v videmski pokrajini in v Trstu. Seveda je treba ločiti med Cerkvijo in vatikansko diplomacijo, kot je treba ločiti med božjim in človeškim v Cerkvi, toda vatikanska diplomacija je v tem stoletju s svojim igranjem »modusa vivendi« z diktaturami povzročila že veliko očitkov na račun Cerkve in papežev, npr. s svojim paktiranjem s fašizmom in pogajanjem z nacističnim režimom, o čemer je izšla zadnji čas v Nemčiji zanimiva dokumentacija v posebni knjigi.

TEOLOŠKI TEČAJ V LJUBLJANI

Na teološki fakulteti v Ljubljani se bo v ponedeljek 15. t. m. pričel vsakoletni teološki tečaj za laike. Organizatorji so se letos odločili za osnovno temo: Teologija na poti v prihodnost. Predavali pa bodo v glavnem mlajši predavatelji in to je še posebno razveseljivo, ker kaže, da tudi mladi slovenski kristjani z zavzetostjo in prizadevnostjo poglobljajo krščanska bivanjska in etična vprašanja. Med raznimi predavanji bi omenili le nekaj naslovov: Krščansko upanje in naša slovenska prihodnost, Teološki proces za rast krščanske svobode v slovenskih množicah, Nova teološka vizija človekove telesnosti, Izbruh nove teološke rasti in avtoriteta. Od laikov bo letos govoril Tržačan Igor Tuta o temi Nove perspektive v teologiji upanja.

S Tržaškega

Navdušen sprejem »Slovenskega okteta«

V soboto, 6. t. m., je v okviru abonmajskih koncertov, ki jih prireja Glasbena matica, nastopil Slovenski oktet. Lahko rečemo, da je vsakokratni obisk Slovenskega okteta pravi praznik zborovskega petja, kar je tudi tokrat dokazalo občinstvo, ki je popolnoma napolnilo veliko dvorano Kulturnega doma.

Sporod pesmi je bil premišljeno izbran in razdeljen v štiri vsebinsko zaključene enote. Kot je že navada, je oktet pričel z Gallusom in zapel dva njegova moteta: »Ante Luciferum genitus« in »Planxit David«. Zlasti v poslednji pesmi, ki govori o žalosti Davida nad mrtvim sinom, je prišla prepričljivo do izraza bogata izpovednost Gallusove umetnosti. Sledila je Schumannova »In meeres mitten« in na koncu prvega dela še dve pravoslavni duhovni skladbi: »Jedinorodni sine« Sergeja Rahmaninova in »Oče naš« P. I. Čajkovskega.

Drugi del koncerta je bil posvečen predvsem slovenskim umetnim pesmim od romantike dalje. Preprosta, a občutena pesem »Vse mine« Gustava Ipvca je požela velik aplavz, še bolj navdušeno pa je bila sprejeta »Pesem galebov« v priredbi Rada Simonitija in z lepimi solističnimi vložki Petra Ambroža ter Petra Čareta. Mojstrsko je bil zapet tudi Kozinov »Obroč«, tehnično izredno zahtevna in dramatično napeta skladba. Lajovčeva »Kiša« se nam je pokazala kot nekakšna bežna impresija, polna mehko in otožnosti. Najbolj tehna

skladba drugega dela je bila vsekakor »Rekviem« Marija Kogoja in smo ob njej spoznali vso veličino in izredno umetniško silo glavnega predstavnika slovenskega glasbenega ekspresionizma. Drugi del se je zaključil z lahko Genzmerjevo skladbo »Rimske napitnice«.

V tretjem delu smo poslušali slovenske ljudske pesmi v različnih priredbah. Pravo odkritje je bila monumentalno preprosta »Da hōra ta čaninawa« iz Režije v priredbi Valensa Voduška. Sledili sta prelepa koroška »Oj te mlinar« ter Vrabčeva »Bratci veseli vsi« in gorinjska ljudska »V kwošter bi rada šwa«, ki jo je že pred vojno priredil za svoj Akademski pevski zbor pok. France Marolt. Gre za skladbo s preprosto melodijo, a izredno bogato harmonično spremljavo, ki smo jo naposled spoznali v živi vokalni izvedbi, saj je po vojni, če se ne motimo, ni izvajal še noben pevski zbor na Slovenskem. Koroška ljudska »Prav lepo je v vigrad« v priredbi Danila Švare je pesem, ki izraža čustvovanje preprostega človeka in njegovo veselje nad življenjem.

Na koncu »uradnega« sporeda je oktet zapel nekaj znanih ljudskih pesmi in priredb ostalih jugoslovanskih narodov skladateljev Stevana Mokranjca, Krsta Odaka, Jakova Gotovca, Rada Simonitija in Marka Tajčeviča. Velik uspeh je doživela zlasti pesem »Dremle mi se, dremle«, ki jo je občuteno zapel tenorist Peter Ambrož.

Poslušavci so na koncu izsilili še nekaj dodatkov, med katerimi nista smeli manjkati »Ribniška« in »Mojceji«, ki ju v izvedbi Slovenskega okteta vedno radi poslušamo, ter večno lepa »Pojdem v Rute«, in temperamentna črnska duhovna pesem »Go down Moses«.

Koncert Slovenskega okteta je bil resnično »visoka pesem« zborovskega petja: glasovna zlitost je tako v rahlih »pianissimo« kot tudi v mogočnih »fortissimo« bila izredna, intonacija je bila vseskozi brezhibna, podajanje je našlo za vsako pesem najprimernejši izraz in ni nikoli zašlo v ceneno zunanjo efektnost. Skratka, prisostvovali smo zglednemu koncertu tako v pogledu izbora pesmi kot tudi njihove interpretacije. Vse to bi moralo postati pomembno vodilo in obveza tudi pri delu z našimi pevskimi zbori.

M. V.

—o—

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu se je v ponedeljek, 8. t. m., spomnilo pred kratkim umrlega msgr. dr. Jakoba Ukmarja. O njegovem liku je spregovoril prof. Alojz Rebula.

LEOPOLD PLES — 80-LETNIK

V sredo, 10. t. m., je slavil 80-letnico rojstva Leopold Ples, ki pripada eni najstarejših in najbolj uglednih slovenskih družin iz Devina. Zavidljiv jubilej je slavljenec praznoval še čil in zdrav v krogu svojih najožjih sorodnikov. Jubilantu so med drugimi prišli čestitati mladi prosvetarji iz Devina in mu voščili še dolgo let mirnega življenja.

Plesova družina je bila namreč že od zmeraj eden glavnih stebrov kulturnega in sploh prosvetnega delovanja v vasi. Slavljenčev brat dr. Ivan je bil prvi predsednik »Bralnega in pevskega društva Ladja«, v katerem je današnji slavljenec deloval dolgo leta z ostalimi člani iz Devina in okoliških vasi. To društvo je imelo sedež v poslopju, ki ga je bila zgradila Plesova družina; njegovo delovanje je prekinila prva svetovna vojna, ko je bila dvorana porušena, kasneje pa so fašistične oblasti vsako dejavnost prepovedale.

Naš slavljenec je bil do leta 1922 zaposlen v ladjedelnici Cosulich v Trzinu, kjer je bil odgovoren za osebje in hkrati prevajalec, ker pozna več tujih jezikov. Tedanje politične razmere pa mu niso dovolile, da bi ostal v tej službi. Tako je prevzel vodstvo hotela Ples, ki ga je podedoval po očetu. V teh prostorih so se domačini kljub fašističnemu pritisku vedno zbirali. Med vojno pa so ga nacisti odpeljali na prisilno delo v Nemčijo. Leta 1957 je opustil hotelirsko dejavnost in hotel dal v najem.

Sedaj živi kot upokojenec v Devinu in z velikim zanimanjem spremlja dnevno dogajanje. Posebno je vesel delovanja »K. K. Devin - Štivan«, katerega člani mu ob visokem jubileju tudi na tem mestu iskreno čestitajo.

Svojemu zvestemu naročniku pošiljata iskrene čestitke tudi uredništvo in uprava Novega lista.

K. L.

Prejeli smo:

OB NAMERAVANIH RAZLASTITVAH MED DOMJOM IN LOGOM

Člani predsedstva združenja »Odbor za pomoč razlaščenecem« so se sestali in preučili stanje razlaščevanja v luči zadnjih novic.

Ugotovili so, da EPIT namerava nadaljevati z razlaščevanjem naše zemlje. Kot je pred dnevi poročalo slovensko časopisje, je sedaj na vrsti področje »Pulje« med Domjom in Logom. Lastniki zemljišč (143 skupin lastnikov) iz Ricmanj in Boljunca so že prejeli obvestilo, da bodo pooblašteni tehniki začeli z meritvami za ureditev cestnega omrežja na omenjenem področju, kar pomeni začetek razlaščevalnega postopka.

Združenje ugotavlja, da sta s tem naš človek in no dejstvo. Odgovorni krogi pri EPIT-u so pred leti zagotavljali, da se področja pri Domju ne bodo celotna naša skupnost spet postavljali pred izvršdotaknili, ker je precej naseljeno. Za tovarno »Grandi Motori« so se izgovarjali, češ da je zemlja pri Orehu premalo trdna. Ko pa zdaj gre za navadne obrtniške obrate, so sklenili zasesti zadnje rodovitno ravninsko področje v dolinski občini. S tem bo obče krajevna in narodna skupnost izgubila še edino področje, ki je primerno za njen naraščajoči razvoj.

Zaradi tega združenje zahteva, naj odgovorne oblasti ponovno proučijo kriterije pri izbiranju področij za tako imenovano industrializacijo, ki pomeni za našega človeka nov člen v dolgi verigi razlaščevanja in obubožanja, ter da pustijo področje v »Puljah« v sedanjem stanju. Kajti že sama vključitev tega področja v okvir Industrijske cone pred več kot desetimi leti bila nesmiselna, krivična za naše ljudi in proti interesom ter pravicam slovenske manjšine.

Združenje poziva vse slovenske kmetijske, strokovne in pravne organizacije ter politične stranke, da nastopijo v obrambo naše zemlje in našega človeka in s tem celotne naše skupnosti.

ODBOR ZA POMOČ RAZLAŠČENCEM

ZA DOSTOJNO POČASTITEV JAKOBA UKMARJA

Odbor škedenjskega kulturnega društva »Dom« je na svoji seji dne 7. t. m. sklenil pomenovati društvo z imenom »Dom Jakoba Ukmarja«, knjižnico, ki je nastala v Domu na pobudo in s prispevkom uglednega pokojnika, pa z imenom »Knjižnica Jakoba Ukmarja«.

Vodstvo društva se je hkrati obvezalo, da pok. Jakobu Ukmarju postavi primeren nagrobni spomenik in prispeva pri izdaji njegove zadnje knjige ter uredi pokojnikovo zapuščino.

Odbor poziva zato vse rojake, zlasti tiste iz Škedenja in s Kolonkovca ter vse pokojnikove prijatelje, naj darujejo v ta namen. Prispevke sprejemajo slovenski duhovniki, časopisi ter razne organizacije, lahko pa se pošljejo po poštnem čekovnem računu na naslov: Dušan Jakomin, Via di Servola 42, č.r. 11.975.

ZAHVALA

Vsem, ki so kakorkoli žalovali z nami ob bridki izgubi našega blagega

MSGR. DR. JAKOBA UKMARJA

se toplo zahvaljujemo, posebno pa še g. nadškofu, msgr. dr. L. Škerlu, msgr. dr. St. Leniču, ljubljanskemu pomožnemu škofu, msgr. L. Jurcu, koprskemu generalnemu vikarju, dr. M. Smoliku, dr. R. Klincu ter dr. D. Štoki za poslovilne besede; škedenjskemu župniku msgr. L. Latinu, ter kaplanu D. Jakominu, duhovščini, škedenjskemu in openskemu pevskemu zboru, sosedu Mariju Selanu in družini ter vsem, ki so se udeležili pogreba. Še posebej gđc. Emi Kofol za vso nego in skrb.

Pokojnika priporočamo v molitev.

BLIŽNJE IN DALJNO SORODSTVO

Škedenj, 11. novembra 1971.

Rupa - Peč

GOVORITE ČISTO

Tu ne bomo danes pisali o kakem dogodku iz našega okraja, ampak o nekem stanju, ki se trajno ponavlja pri nas in žal, tudi v sosednjih vaseh.

Mislimo namreč na malomarnost naših ljudi, ki vnašajo v svoj pogovorni jezik vedno več tujih besed, in to brez vsake potrebe. Če včasih poslušas dva taka sobesednika, se ti zazdi, da govorita v kakem popolnoma tujem jeziku, tako mešata besede in izraze. Ne gre jim v glavo, da če govoriš slovensko, moraš uporabljati za vse izraze pristno slovenske, domače besede, ne pa izposojenke iz kate-regakoli tujega jezika, nemškega, italijan-skega, furlanskega.

Učimo se od naših sosedov Italijanov, ki ne kvarijo svojega jezika z besediščem, vzetim iz drugih jezikov. Tudi tisti Italijani, ki stalno prebivajo onstran meje, so toliko ponosni na svojo materino govorico, da je ne kvarijo s tujimi izrazi.

Posnemajmo jih in pokažimo tudi mi, če hočete tudi v krčmi in kletvi, da imamo svoj lep domači jezik, ki se ga tudi radi poslužujemo. To velja tudi za naša gostišča in javne lokale.

Prisluškovalec

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

V nedeljo, 14. t.m. ob 20. uri v Župnijski dvorani
v ŠTANDREŽU

Jaka Štoka

TRIJE TIČKI

burka v dveh dejanjih

Scena: DEMETRIJ CEJ

Pesem: MIROSLAV KOŠUTA

Kostumi: MARIJA VIDAUTOVA

Godbo vodi: SVETKO GRGIČ

Režija: ADRIJAN RUSTJA

Iz Goriške

Za še boljše šole

Pri goriškem šolskem skrbniku so se zglasili v začetku tedna zastopniki Slovenske demokratske zveze iz Gorice. Govorili so predvsem o zidanju potrebnih stavb za naše srednje in osnovne šole.

O teh poslopih, zlasti o tistem za srednje šole tam nekje zadaj za cesto Campi proti Livadi, se je govorilo že pred leti. Baje so bili že pripravljeni tudi potrebni milijoni. Kakor vse kaže, so tisti milijoni že »uradno zamrznili«. Kljub obljubam in bahanju kakih javnih predstavnikov, češ kaj smo vse storili in dosegli, se ni za naše šole tam na Livadi niti ena lopata zasadila v tla.

Našim zastopnikom je župan Martina priznal, da so naše šole nujno potrebne novih prostorov in stavb. Obljubil je, da bo vse storil, kar je pri tem v njegovi moči. Kar jasno pa je povedal, da pride za sedaj v poštev le otroški vrtec, in da še tako bo pristojno ministrstvo dovolilo občini uporabo zneska, ki je namenjen za druge potrebe.

Mi pa še bolj jasno mislimo, da se bo gradnja poslopja za naše šole še dolgo vlekla, morda tako dolgo, da bodo sedanji otroci že nehali obiskovati vrtec in osnovno šolo. Potem pa bo stavba itak nepotrebna.

No, pa moramo zabeležiti tudi nekaj pozitivnih vesti o našem šolskem življenju v Gorici. Prva je, da je šolska oblast nastavila na osnovni šoli v ulici Randaccio še tretjo učno moč. Bil je že skrajni čas. Druga novica pa zadeva poučevanja tujih jezikov na osnovnih šolah. Na slovenskih osnovnih šolah v Gorici se je začel pouk nemščine za 4. in 5. razred v ponedeljek popoldne.

V ulici Croce in Randaccio poučuje učitelj Šuligoj. Ker je dosti otrok, bi bili potrebni dve učni moči za vsako šolo posebej, in to zaradi priprave in boljšega učnega uspeha.

★

RODITELJSKI SESTANEK

Ravnateljstvo nižje srednje šole v Gorici, ulica Randaccio 10, sporoča staršem in njihovim namestnikom, da bodo tudi letos na sporedu šolskega življenja redni mesečni sestanki za starše in njihove namestnike. Prvi tak sestanek se sklicuje v sredo 17. t.m. ob 18. uri v šolskih prostorih.

Ravnateljstvo vljudno vabi vse starše ali njihove namestnike.

OBČNI ZBOR

Nadzorni odbor Sindikata slovenskih šolnikov v Gorici sklicuje občni zbor sindikata, ki bo 12. t.m. ob 17. uri v risalnici učiteljskega v ulici Croce s sledečim dnevnim redom:

Otvoritev, poročila, razrešnice, razprava o poročilih, slučajnosti.

Pol ure po sklicanju je občni zbor sklepčen ob vsaki udeležbi.

PETKOVI TATIČI

Že nekaj tednov se v Gorici opaža, da so si tatovi izbrali petek za svoj najbolj poslovni dan.

Pa tudi na posebno vrsto tatvine so se vrgli, in sicer da iz zaprtih avtov pred hišami pobirajo kovčke, radiske aparate, plašče, celo knjige in torbe.

Policija je že zgrabila nekaj takih petkovičkov.

POTOVANJE PO SKANDINAVIJI

VIATICUS

LIV.

Toda ta socialna varnost ustvarja tako v Švedih samih kot tudi v tujih opazovalcih občutek, da v švedskem življenju manjka dinamčnosti. S preprostimi besedami bi lahko dejali, da je postalo življenje na švedskem zaradi vedno manjšega življenjskega boja premalo napeto in zanimivo. Ljudje se, kot vse kaže, nekoliko dolgočasijo. Najpopolnejši sistem socialnega in zdravstvenega zavarovanja jih je sicer zavaroval pred nesrečnimi presenečenji, a hkrati jih je v nekem smislu oropal tudi prijetnih presenečenj. Država je po svojem socialnem sistemu vse predvidela in za vse poskrbela, celo za pijance. Šved si ne more dati duška niti v tem, da bi se pošteno napil in malo zapel in porobantil v kakšni krčmi, ker krčem ni. Alkohol se dobi samo v državnih trgovinah, je zelo drag in človek se ga lahko nalucka le doma. To pa seveda ni preveč zabavno in tudi ne poceni. Švedje sicer pridno obiskujejo državne trgovine z alkoholom in tudi pijejo mnogo bolj, kot bi sklepali po njihovi življenjski ravni, toda to ni »tisto«, kar mi razumemo pod veselo družbo, ki se zbere v gostilni. Pitje ni povezano z veselostjo, ampak z melanholijo in osamljenostjo. Pitje pomeni na švedskem zavesten upor proti veli-

kanskemu otroškemu vrtcu, v katerega je socialna država spremenilo vso švedsko, in švedski pivec ima pri tem slabo vest in postane mrk in žalosten, namesto da bi bil vesel in bi si zapel.

Švedska mladina — tista, ki ne pije — skuša uiti temu velikanskemu otroškemu vrtcu z raznimi avanturami, predvsem s tem, da se gre rdeče in seksualne revolucije. V bližini univerze sem odkril pritlično, na zunaj bolj klavirno zgradbo, podobno baraki, ki je bila po vsem videzu sedež neke skrajno levičarske študentovske organizacije. Vsenaokrog je bilo nalepljenih polno lepakov z gesli maoističnega, anarhističnega in sploh »skrajnega« sloga. Videl sem tudi lepake v drugih jezikih, tudi v italijanščini in grščini. Mladi ljudje, sinovi in hčere ljudi, ki se jim godi v materialnem pogledu najbolje na svetu in ki žive v eni najpopolnejših demokracij takorekoč neomejene politične svobode, se navdušujejo za revolucijo, ki bi jim v najboljšem primeru pustila samo majhen del tiste materialne blaginje, ki jo uživajo sedaj, in jim vzela vso politično svobodo. To je za nas nerazumljivo. Razumljivo nam postane šele, če vemo, da dela švedska mladina to iz dolgočasnosti, zato, da si ustvari nekaj umetne življenjske napetosti,

nek umetni življenjski boj. To levičarstvo je delno snobizem, porojen iz dolgočasje, enako kot slovita švedska »seksualna revolucija« in marksistično levičarstvo, ki je preplavilo švedsko literaturo, delno pa podzavestna želja po kakem idealnem cilju, ki bi dal smisel življenju, potem ko se je švedom v njihovi socialni varnosti in tehnični naprednosti zazdelo, da ne potrebujejo več Boga.

(dalje)

★

HRVAŠKA V ZDRUŽENE NARODE?

Nova ustava hrvaške republike bo, kot stoji v osnutku, naglasila, da je SR Hrvatska suverena država hrvaškega naroda. V zvezi s tem je pretekle dni okrog 1100 hrvaških akademikov in profesorjev zahtevalo, naj postane Hrvatska kot država članica Združenih narodov kot vse druge države.

Proti temu je nastopil del hrvaškega političnega vodstva z izjavo, da je to pretiravanje in da je Hrvatska dovolj avtonomna v okviru SFR Jugoslavije.

Mladi hrvaški intelektualci tudi zahtevajo, naj se jugoslovanska vojska ne imenuje več »Ljudska vojska« (Narodna armija), ampak vojska SFR Jugoslavije in naj vojaki služijo vojsko na lastnem narodnem ozemlju, poveljevanje in uradovanje pa naj bo v njihovem jeziku. Kot znano, v Sloveniji to že dolgo zahtevajo nekdanji vrhovni poveljnik slovenske partizanske vojske general Jaka Avšič in razni drugi.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Prva predstava SG v Trstu v novi sezoni

Tokrat se sicer ni v nastopajoči sezoni prvič dvignil zastor, kot navadno pravimo, ker se je dejanje odigravalo na odprti sceni praznega odra; režiser je namreč hotel na ta način še bolj poudariti odkrivanje resničnega sveta in usode ljudi in njihove vzgibe: tedaj brez vsakega oklepševanja razgaliti človekovo stisko in revščino, osiromašnost po komaj končani vojni, človeško hrepenenje in obup in skepsa, naturnost človeške narave, podzavestne in zavestne vzgibe, razočaranja. Sredi vsega tega pa vendar tolikrat pokazati čisto in lepo ljubezen, ki zableski kot lučka v temi. Nešteto usod in poti je zgnetel Brecht na prizorišču, valovanja in iskanja množic in posameznikov, brutalnosti in nagonov, malo je primerov kakršnekoli odpovedi in žrtvovanja. Zdi se, da vse išče le izhod iz velike stiske časa, v katerega je družba uklenjena, a ne najde poti iz začaranega kroga. Nekje se poraja upor, ki pa ga glavni junak rajši zamenja za trenutek osebne sreče in zadostitve.

Iz tega mrakobnega tematskega vzdušja res da ni iskric izhoda. Tak je Brecht in je jasno, da ga ni mogoče spreminjati. Ko človek razmišlja o tem težkem besedilu tematskega zapletljajja, prihaja še bolj do spoznanja, da more prikleniti občinstvo na predstavo samo izredna režija, ki vso to temačnost do dna razgiblje in jo z igravci proži v valovanje. Brez vsega tega bi predstava doživela popoln polom in bi bila v celoti lahko nezanimiva.

V režiji Mileta Koruna pa predstava živi od začetne do končne scene. Korun ni samo režiser besedila, ampak režiser vsega življenja v drami: režiser vsakega giba in vsega gibanja. Zdi se, da igravec besedo poje in govori, predvsem pa da je Korun koreograf igralskega zbora, ki ne pusti nikomur, da bi na odru počival, ampak mora vsak živeti svoje lastno življenje in mora svoje doživljanje pokazati v harmoniji z vsemi soigravci. Z izražanjem doživetij z gibanjem in beganjem preko odra, ustvarja Korun čudovite slike; obenem pa prepričljivo vodi gledavca do svojih misli. Vse režije Mileta Koruna, ki smo jih do zdaj imeli priliko v Trstu gledati, od Oresteja preko Antigone do Bobnov, so homogene, so zlate celote, enovite, v sebi zaključene, domišljene in imajo poseben pečat. Morda je Brechtovo delo še najtežje zliti v tisto podobo, ki jo je imel v mislih, vendar se zdi, da jo je do mozne stopnje dognal tudi tu. Razen tega je Korun tudi igravec, ki niso vajeni takega stila in te poglobljenosti, uvedel v svet močnega doživljanja in večje naravnosti.

Ko razumemo zamisel režiserja Koruna in ko mu priznavamo, da je ustvaril veliko delo, tudi razumemo, da ni hotel in ni mogel opuščati ali kakor koli Brechta niansirati. Vendar pa le imamo občutek, da bi delo ne trpelo na svoji izraznosti, če bi bil omilil nekatere izraze, morda nekatere prizore opustil ali rahlo tuširal.

Za tako enovito in slogovno enotno predstavo Brechtovih »Bobnov v noči«, kakor si jo je zamislil režiser Milet Korun, je potreboval tudi igravce, ki mu bodo v tej zamisli sledili in jo realizirali. Razen tega režiser ni imel velikih izbir, saj se ansambel Slovenskega gledališča v Trstu ni v letošnji sezoni prav nič povečal. Zato je toliko večja za sluga režije, ki je vključila v odgovorno igro tudi tiste igravce, ki so morda do zdaj igrali le manj pomembne vloge.

Tako je še mlademu igravcu Liviu Bogatcu naložil režiser vlogo glavnega junaka Andreasa Kragla. Igravec je svojo vlogo reševal po shemi režije dosledno in prizadevno. Ustvaril je lik, ki mu sicer ni dal kakšnih večjih dimenzij ali večje sprošče-

nosti, ampak je bil uklenjen strogo v okvir togosti. Res pa je, da je s tem tolmačil tudi tisto misel avtorja, ki pravi, naj bi sicer igravci samo igrali in nič drugega in nekako razlagali avtorjevo idejo. Režiser ni izbral dosledne zahteve Bertolta Brechta, ampak je našel nekak kompromis, kar se nam zdi prav, ker je hotel gledati tudi na učinke predstave. Verjetno je to največja Bogatčeva vloga do zdaj in je lahko zadovoljen, da ga je režija tako skrbno vodila skozi iskanje, tako skrbno, da je bila njegova vloga živa, čeprav zadržana, morda v hoji kdaj pa kdaj preveč shematična, v govorici pa dosti pojoča, le tu pa tam izrazno dialektična.

Njegova soigravka je bila Lidija Kozlovičeva kot Anna Balicke. Brez dvoma je to naša zelo darovita igravka in je tudi kot Anna ustvarila prepričljivo podobo. V njej si čutil prej žrtev vojne in staršev kot pa prevzemajočo slo, prej milino in dobroto kot žensko upornost, čeprav mora včasih igrati in tolmačiti tudi to.

Njen oče Karl Balicke kot ga je tolmačil Anton Petje, se je zdel nekaterim preveč teatraličen in izumetničen, vendar tak kot je, dobro dopolnjuje Brechtovo idejo. Posebno še zato, ker je Petjejev igralski izraz močan in prepričljiv, še vedno se namreč njegova mirna igra loči od mnogih igravcev z velikim poudarkom. Mirnost njegove igre je močnejša kot kričavost, s katero skuša kak igravec prepričati gledavca. Ob njem je imela lažjo vlogo Zlata Rodoškova,, ki je z njej lastnimi izrazi oblikovala Annino mater.

Spet težjo in odgovorno vlogo je imel Stane Starešinič v Friederichu Murku. Odvratnost človeka, ki se okorišča z vojnimi razmerami, človeka, ki ga ne vodi nikamor in do nikogar ljubezen, ampak vse kaj drugega, ta tip je Starešinič poudarjeno, a prepričljivo odigral z vsami otenki. Ob njem je izoblikoval svojevrstno podobo časnikarja Babuscha Jožko Lukeš, ki je bil v zunanji podobi še prepričljivejši kot v notranji, ne sicer vedno dosleden, a izviren.

Ostale vloge so reševali še: Alojz Milič žganjarja Glubba, Silvij Kobal kot barist in njegov brat, Adrijan Rustja kot pijani možki, Stane Raztresen kot raznašalec časopisov, Dušan Jazbec kot Gospod, Bogdana Bratuževa in Mira Sardočeva kot prostitutki, Miranda Caharijeva kot služkinja in Mira Lampetova kot raznašalka časopisov. Vse te vloge so sicer majhne, nekatere neznatne, toda igra vseh je bila po zamisli režije potrebna pri celotni podobi predstave. Vsi so bili vključeni v skupno izpoved, ki so jo delno dopolnjevali in poudarjali ali ji prinašali tu in tam omiljenje.

Zdi se, da je igravski zbor morda tu in tam manj prepričljivo osebno igro izpeljal do konca, a v skupni podobi bistveno prispeval k lepi in dovršeni predstavi. Ves kolektiv igravcev je bil živ in prizadet, tako da sicer težek, mestoma dolg tekst ni dolgočasil. Morda bi bilo mogoče potegniti kako črto na primer v prizorih, ko Anna išče Andreasa, čeprav je igra iskanja in njena podoba lepa. K celoti sta posebej prispevali vlogi obeh protitutk, ne samo po svoji zunanosti, ki sta spominjali na Toulouse Lautrecove ženske iz Moulin Rougea, ampak tudi sicer: Bratuževa s pesmijo, Sardočeva v igri predanosti.

Igravsko bi torej rekli, da je predstava dogmna, je pa drzna in bi bili še vedno verni odraz pisatelja, če bi nekatere položajne scene in besedne izraze omilili, ker se v našem jeziku morda slišijo bolj prostaško kot v drugih jezikih.

J. P.

★

V petek, 12. novembra ob 20,30, bo v prosvetnem društvu »Slavko Škamperle« predaval prof. France Habé iz Postojne o slovenskem Krasu in njegovem razvoju.

Zadnja, novembrske številka mladinske revije »Ognjišče« iz Kopra je prinesla zanimiv pogovor z duhovnikom in psihologom dr. Antonom Trstenjakom, o katerem bomo še poročali.

Koroški Slovenci praznujejo letos 70-letnico organiziranega planinstva med svojim ljudstvom.

Januarja leta 1972 bodo v Novi Gorici priredili »Goriško srečanje malih odrov«, na katerem bodo uprizorili predvsem avantgardna gledališča dela.

Začetek sezone Glasbene matice

Obisk na letošnjem prvem koncertu Glasbene matice kaže, da je uvedba koncertnega abonmaja dosegla svoj namen. Velika dvorana Kulturnega doma sicer ni bila polno zasedena, vendar je število poslušalstva odločno presežalo običajno povprečje koncertov prejšnjih let. Tudi akustika dvorane je bila nekoliko boljša, verjetno zaradi postavitve trdnega ozadja. Ni pa še povsem gotova akustika na odru samem t.j. kako se medsebojno slišijo izvajalci sami. Po nekaterih kolebanjih posameznih instrumentalnih skupin bi lahko sklepali, da je še vedno odprto vprašanje akustike na samem odru.

Godalni orkester Glasbene Matice se je na sobotnem koncertu predstavil občutno postaran. To je tem bolj presenetljivo, ker vemo, da šola Glasbene matice vzgaja lep kader mladih slovenskih instrumentalistov. V vrstah orkestra pa jih skoro ni bilo opaziti. Izgleda, da o vlogi, namenu in izgledih orkestra Glasbene Matice še ni povsem jasnih pojmov.

Za prvo točko nove sezone si je orkester izbral »Štiri momente« tržaškega skladatelja Giulia Viozzija. To so štirje miniaturni stavki, ki s sodobnimi tehničnimi prijemi duhovito nakazujejo številne izrazne možnosti godalnega orkestra. O srednji točki sporeda sta bila Vivaldijev koncert

v D duru in Haydnov koncert v C duru, pri katerih je kot solist nastopil ljubljanski violončelist Ciril Škerjanec. Komorno zasnovana koncerta sta solistu nudila priložnost prikazati vso plemenitost svojega tona in intonacijsko neoporečnost. Muzikalno razumevanje pa je še posebej poudaril v kantilenah tretjega stavka Vivaldijevega koncerta in v Haydnovem Adagiu.

Spored je zaključil Mozartov »Divertimento« v petih stavkih št. 11 in v D duru. V tej skladbi je Mozart večkrat zaupal oboistu solistično vlogo. Nalogo je prizadeti instrumentalist izpolnil z veliko prizadevnostjo in v vsem oziru zadovoljivo. Škoda, da ga je na nekaterih mestih orkester preglasil. Morda moramo prav pomanjkljivi akustiki na odru pripisati, če je prišlo do dinamičnih neskladnosti nekaterih instrumentalnih skupin. Tako so bili violončeli skoraj stalno preglasni, včasih pa tudi oba rogov.

V ostalem je orkester muziciral z veliko zanesljivostjo in pokazal razveseljivo homogenost in intonacijsko točnost. Tudi kot spremljevalec se je lepo vključil in uspešno podpiral intencije čelista-solista. Koncert je vodil stalni dirigent Oskar Kjuder, ki je tudi to pot potrdil svoje dirigentske in interpretativne sposobnosti.

U. Vrabec

TEDENSKI PREGLED DOMAČEGA ŠPORTA

XII. Slovenske športne igre Zaključna prireditel

V ponedeljek so se v veliki dvorani Kulturnega doma slovesno zaključile letošnje slovenske športne igre. Med povabljenici je bilo več predstavnikov političnega, kulturnega in javnega življenja ter delegacija Zveze za telesno kulturo iz Slovenije. Pred nagrajevanjem je Slovensko gledališče počastilo vse slovenske zamejske športnike z uprizoritvijo burke »Trije ptički«.

Uradni del se je pričel s pozdravi, katere je izrekel napovedovalec Livij Valenčič in z uradnim govorom Karla Grgiča, ki je v kratkih besedah orisal pomen te naše največje športne manifestacije. Omenil je, da je na igrah nastopilo preko 800 atletov, ki so branili barve 18 zamejskih društev in ki so tekmovali v 20 panogah. Igre so se organizacijsko včasih tudi zataknila, kar pa ni nič čudnega, če pomislimo, da se je vsa teža organizacije slonela na delu nekaj požrtvovalnih amaterjev, ki so se prvič lotili takega velikega dela. Mladina ja je ponovno dokazala, da je pri nas šport še vedno živ in da taka manifestacija vzbuja povsod veliko zanimanje.

Igre morajo torej še živeti, treba bo le najti novih oblik, da bomo lahko to manifestacijo še popestrili in da bomo lahko z njo zajeli prav vse sloje naše mladine. Sledilo je nagrajevanje najboljših atletov in najuspešnejših društev v posameznih disciplinah; končno je organizator nagradil še najboljša društva na skupni lestvici. dZruženno društvo Krasa - Sokola je pobralo levji delež nagrad, tako na skupnih lestvicah kot s posameznimi tekmovalci. Nič slabše se ni odrezal openski Polet, ki je na splošni lestvici zasedel drugo mesto in osvojil še pokale v atletiki, kotalkanju in košarki. Ostala društva so za vodečima precej izostala. Najboljši lovorički za posameznike si je pri dekletih priborila Sonja Milič, pri moških pa Joži Peterlin.

Letošnje športne igre so dokončno dokazale, kje je bodočnost našega športa! Končala se je namreč dolgoletna hegemonija mestnih društev: Cankar, Škamperle i. dr., na plan pa so z vso silo prišla podeželska društva, ki s svojo svežino in svojim zaledjem nudijo vsa jamstva za uspešno nadaljevanje športne dejavnosti. Zanimiv je bil poizkus Krasa in Sokola, ki sta s skupnim nastopom dokazala tudi navzven, da je nujno potrebno organizirano sodelovanje, če hočemo dosegati boljše uspehe. Delovanje teh društev se dopolnjuje, zgornja kraška okolica pa jim nudi dovolj materiala.

Za uspešno nadaljnje delovanje in glede na konkurenco premožnejših društev večinskega naroda je nujno sistematično in koordinirano delovanje, ki ga lahko dosežemo le v Zvezi slovenskih športnih društev. Zato je potrebno, da VSI odgovorni voditelji naših društev to dobro premislijo in končno sedejo za skupno mizo, ki jih že čaka, ter z dejavnimi realizirajo lepa načela naše Zveze.

Lestvice:

Najboljša društva: 1. Kras-Sokol, 2. Polet, 3. Škamperle, 4. Kontovel, 5. Gaja, 6. Cankar, 7. RMV, 8. Dom Gorica, 9. Primorec, 10. Dom Rojan, 11. Vesna, 12. Kraški dom, 13. Breg, 14. Lonjer, 15. Mladost, 1. Zarja, 17.-18. Brda in Primorje.

Zmagovalci v posameznih panogah: Atletika — Polet, Odbojka — Kras-Sokol, Košarka — Polet, Namizni tenis — Kras-Sokol, Orientacijski pohod — R.M.V., Balinanje — Gaja, Streljanje — Škamperle, Med dvema ognjema — Kontovel, Keglanje — Škamperle, Veslanje — R.M.V., Šah — Breg, Kotalkanje — Polet in Bližanje — Kras-Sokol.

Najboljše športnice: 1. Sonja Milič, Darja Kobal, 3. Kristjana Baldassi, 4. Silvana Vesnaver, 5. Loredana Kralj, 6. Vilma Širca, 7. Dragica Hrovatin.

Najboljši športniki: 1. Joži Peterlin, 2. Edi Bole, 3. Igor Sancin, 4. Peter Ukmar, 5. Nevo Radovič, 6. Boris Guštin, 7. Boris Košuta.

ODBOJKA — Moška B liga

Bor je pretekli teden odigral dve prvenstveni tekmi, in sicer proti SPEM in proti Ferroni-ju. Prvo proti še neporaženi SPEM je na domačem igrišču izgubil s tesnim 3:2. To je bila ena najlepših tekem naših fantov, škoda le da so na koncu močno popustili in dovolili, da so jih odlični gostje z bivšim jugoslovanskim reprezentantom Jankovičem na čelu prehiteli, potem ko so plavi vodili že z 2:0. Naslednjo tekmo so Borovci igrali v Veroni in domačine gladko odpravili s 3:1. Veljak in tovariši so tako v zelo kratkem času dokazali, da so preboleli poraz in da so še vedno v tesnem stiku z vrhom lestvice.

NAMIZNI TENIS — Moška B liga

Predstavniki nabrežinskega Sokola mirno nadaljujejo na svoji zmagoslavni poti. Njihov nedeljski

nasprotnik je bila ekipa S. Marco B M iz Verone, ki se je predstavila v Nabrežini z vizitko še neporaženega. Naši predstavniki pa so spoštljive nasprotnike odpravili s čistim 9:0, ki ne dopušča nikakega dvoma o vrednosti moštev. Nabrežinci so nastopili v postavi: Bole, Košuta in Ukmar in so prepustili gostom le en set.

I. DEŽELNI TURNIR

Pretekli četrtek je bil v Trstu prvi deželni turnir, ki ga je organizirala namiznoteniška zveza. Tekmovanja so se polnoštevilno udeležili igralci Sokola in Krasa. Naši predstavniki so prvič v letošnji sezoni dokazali, kaj veljajo, in videli smo, da v deželi nimajo doraslih tekmecev. V devetih kategorijah, med ženskami in moškimi, so naši tekmovalci odnesli »le« sedem prvih mest, poleg seveda še drugih uvrstitev. Med moškimi so klonili le v kategoriji dečkov, medtem ko so pri ženskah klonili le v igri dvojic, kjer sta Miličeva in Kobalova v finalu klonili pred Hauserjevo in Bandmayerjevo. Najpomembnejša in presenetljiva je bila vsekakor zmaga Borisa Košute nad stalnim državnim reprezentantom Peterlinijem. Košuta je tako dokazal, da se naglo vrača v svojo najboljšo formo in da bo letos tudi v absolutnem merilu lahko še marsikaj pokazal.

ketna

Sodobno kmetijstvo

Medtem ko predvideva Zeleni načrt denarne prispevke za izgradnjo novih stanovanjskih hiš le v primerih, ko ima kmetovalec določeno obdelovalno površino, pa deželni zakon z dne 8.1.1968, šte. 1, tega ne predvideva. Vendar so denarni prispevki sorazmerno zelo nizki in dosežejo največ 500.000 lir v hribovitih področjih, v ostalih pa največ 400.000 lir. Zakon ima torej pred očmi le manjša popravila oziroma izboljšave v kmečki hiši, kot n.p.r. izgradnja sanitarnih naprav, obnova strehe, preureditev notranjih prostorov ali sedaj tudi postavitev centralne kurjave, vendar tudi to bistveno izboljšuje stanovanjske razmere. Glede na to, da marsikje nimajo še v hiši stranišča, da nimajo sodobne kopalnice, je ta zakon dobro sredstvo in priložnost, da se take pomanjkljivosti odpravijo.

Ker zapade rok za vlaganje prošenj vsako leto 28. februarja, je čas, da se kmetovalci že zdaj odločijo, kaj mislijo napraviti v tem smislu prihodnje leto, ker se že opravljenih del, posebno ko gre za centralno kurjavo, ne jemlje v poštev. Potrebno je torej, da se kmetovalci čim prej zglasijo na pristojnem kmetijskem ali gozdarskem nadzorništvu in pripravijo pravočasno potrebno dokumentacijo, ki pa je v tem primeru zelo enostavna. Skupaj s prošnjo je treba predložiti v originalu in dveh dvojnikih družinski list, potrdilo o stalnem bivališču in predračun z navedbo posameznih del in odgovarjajočimi izdatki. Za začetek del je treba počakati na predhodno dovoljenje s strani pristojnega urada.

Pomoč za odplačevanje obresti

Člen šte. 2 omenjenega zakona predvideva pomoč za plačevanje obresti pri najemlju 19-letnih posojih za gradnjo, predelavo ali povečanje stanovanjskih poslopij. Kmetovalec plačuje pooblaščenemu denarnemu zavodu le 1 odstotek obresti. Dokumenti, ki jih je treba predložiti, so tisti, ki jih za izboljševalna dela predvideva Zeleni načrt. Zakon

Prošnje za obnovo in popravilo kmečkih hiš

je vsekakor zelo ugoden, je pa namenjen le tistim, ki dajejo potrebna zagotovila glede nadaljevanja kmetijske dejavnosti. Vsi tisti, ki se mislijo poslužiti tega zakona, naj to store pravočasno, ker traja postopek do končne pogodbe o dolgotrajnem posojilu zelo dolgo (najmanj eno leto).

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU Kulturni dom

V petek, 12. t.m. ob 21. uri Premiera (Abonma Red A)

v soboto, 13. t.m. ob 20.30 (Abonma Red B)

v nedeljo, 14. t.m. ob 18. uri (Abonma Red C)

v sredo, 17. t.m. ob 20.30 (Abonma Red D - mladinski v sredo)

v četrtek, 18. t.m. ob 20.30 (Abonma Red E - mladinski v četrtek)

Jovan Sterija Popović SKOPUH ALI KIR JANJA komedija v treh dejanjih

Prevod: VASJA PREDAN in BORUT TREKMAN

Scena: DORIAN SOKOLIČ

Kostumi: RUŽICA NENADOVIČ - SOKOLIČ

Režija: VLADIMIR VUKMIROVIČ

O s e b e:

Kir Janja - JOŽKO LUKEŠ

Juca, njegova soproga - BOGDANA BRATUŽEVA

Katica, Janjeva hči s prvo ženo - MIRANDA

CAHARIJEVA

Mišič, notar - ANTON PETJE

Kir Dima - STANE RAZTRESEN

Petar, domači hlapec - SILVIJ OBAL

VABILO

na OBČNI ZBOR P.D. »Barkovlje«, ki bo v nedeljo 14. novembra 1971 ob 17. uri v društvenih prostorih.

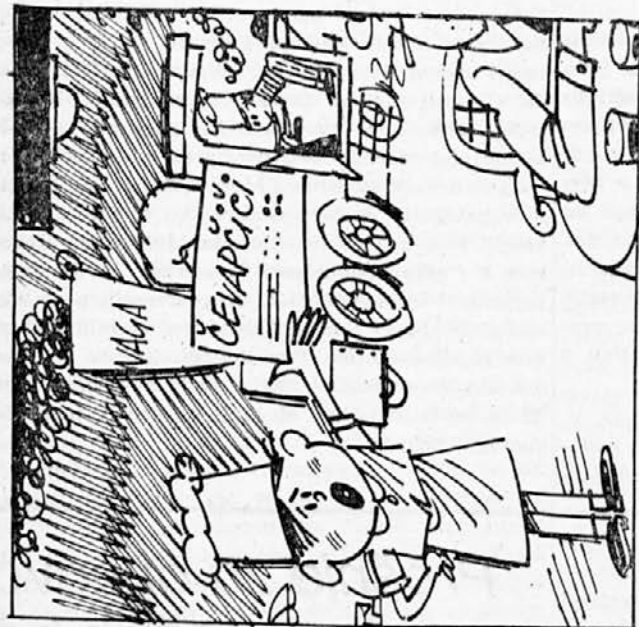
Na ta važni občni zbor so vabljeni tako dosejani člani, kakor tudi nečlani društva, predvsem pa VSA barkovljanska mladina, ki je voljna delati in prispevati k poživitvi prosvetno-kulturnega delovanja v Barkovljah!

Nadzorni odbor P.D.B.

Piše B. T. riše M. B.

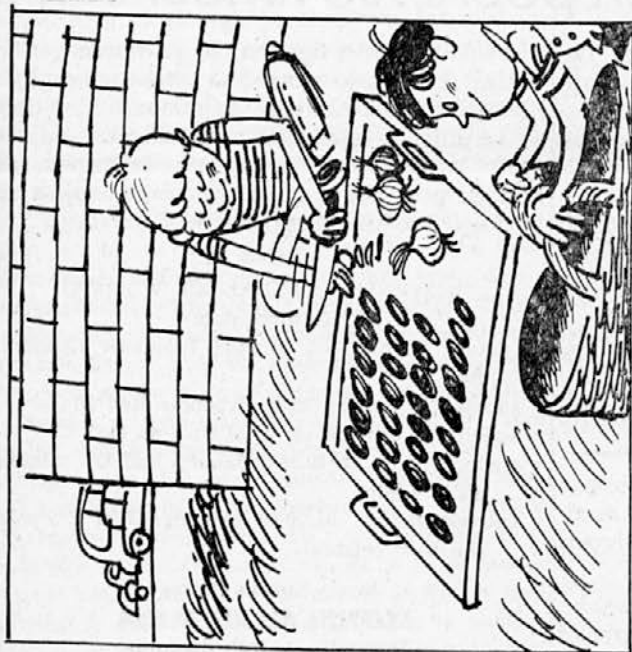
S POLNO PARO 15 na morje

Večer sta pričakala z belima kuharskima kapama na glavah.

Blaž je počasi nalagal v peč. Ko so gostje posedli po terasi, je v peči obetajoče zacvrcalo. Omenen vonj se je začel razliviati po terasi.

Gostje so dvignili nosove. Tomaž je zatulil v treh jeziki: »Čevapčiči. Navali, narode!«

V slabi uri so se na lesenem pladnju, v travi za motelom pojavili rejni čevapčiči, lepo v vrsti kot na plaži Angleži, Danci in Švedi.

Tomaž je odnesel pladenj v lokomotivo. Potem je vzel čopič in naslikal velik napis v treh jeziki: Čevapčiči! Napis je obesil na lokomotivo.

29. Odcvrla sta jo s kopališča. Privlekla sta od nekod velik cekar in z njim šla k mesarju. Vrnila sta se k motelu s polnim cekarjem.

V kuhinji sta si izposodila predpasnika in nože. Pa nekaj čebule. Sedla sta v travo za motelom. Noži so zapeli. Čebula je zvalila solze v oči...

Se tri lopate so padle v peč in zapelo je živahno: Čiha—puha, čiha—puha, čiha—puha, u-u-u!

Mladi so koj razumeli! Po terasi je završalo. Močno rumba je dvignila staro in mlado v vriska-joč vrtinec...

Tomaž je še enkrat vzel čopič v roke. Napisal je geslo: Zabava — steber našega turizma!

Kjer je pijača, je tudi dobra volja! In k dobri volji sodi muzika in ples!

Blaž je odločil belo kapo in narahlo pritegnil vzvod za paro...

Lokomotiva se je oglasila prav počasi: Čiiiiih — puuuuh! Blaž je vrget v peč lopato premoega in močnejše pritegnil vzvod. Lokomotiva je rekla hitreje: Čiha — puha!

30. Po terasi vedno tako mirni in pustni, se je začelo živahno vrvenje. Gostje so stopali k lokomotivi in naročali, drugim je postregel Blaž. Od miz je odmevalo pohvalno cmokanje.

Direktor, tudi tokrat ves v korak s svežimi pobudami, je nagnal natakare po vino v klet.

Vse je slo po grlu po sočnih, slanih čevapčičih!